

Eloverfølsomhet avvist, men påvist

Venstrepolitiker og Statens strålevern-ansatte Lavrans Skuterud sier til Avisa Sør-Trøndelag den 11. november at det ikke er bevist at eloverfølsomhet finnes. Nå vet jo både Skuterud og jeg at bevis hører matematikken til. Og vi er enige om at manglende vitenskapelig evidens i alle år er blitt brukt som argument mot dem som hevder at de plages av svake elektromagnetiske felt. Men nylig ble eloverfølsomhet påvist vitenskapelig, og det er ikke første gang. I september i år publiserte McCarty og medarbeidere ved statsuniversitetet i Louisiana en forskningsrapport om en dobbelblind studie som bør vekke oppsikt.

Forskerne fant at en forsøksperson reagerte konsekvent med smerter (hodepine, muskelkramper), synsforstyrrelser og/eller urytmiske hjerteslag etter å ha blitt utsatt for et pulset elektrisk felt. Feltstyrken tilsvarte det vi kan finne rundt ujordet elektrisk utstyr og rundt vanlige transformatorer til spolebelysning. Personen, som er lege og selvklært eloverfølsom, meldte seg frivillig til en rekke forsøk. Disse ble utført dobbelblindt, dvs. at verken forsøkspersonen eller intervjueren visste når det elektriske feltet var på eller av. Forsøkspersonen signaliserte symptomer så konsekvent at det ikke kan skyldes tilfeldigheiter.

ponser på elektromagnetiske felt, men isteden beregne gjennomsnitt på tvers av grupper av individer og dermed skjule reelle effekter.

Denne studien har benyttet kun én forsøksperson og sett på mange sekvenser av (A) feltet er av – (B) feltet er på. Å gjøre repetisjoner av forsøk A?B...?A?B?A på ett individ er en anerkjent framgangsmåte og et brukbart alternativ når det er vanskelig eller dyrt å sette sammen egnete grupper av individer. I en slik «single case»-design er resultatene representative for forsøkspersonen. I dette tilfellet er eloverfølsomhet påvist hos denne ene forsøkspersonen, men man kan ikke utelukke at det finnes flere personer, kanskje mange, som reagerer på samme måte på elektromagnetiske felt.

Den første provokasjonsstudien på mennesker ble utført i 1994-95 av Olle Johansson, som påviste at en forsøksperson i dobbelblindtester reagerte konsekvent på stråling fra mobiltelefon. McCarty's studie kan dermed betraktes som en gjentakelse av Johanssons studie, og styrker dens konklusjon. Johanssons grundige forskning på hudreaksjoner resulterte i den såkalte masticelhypotesen, en teoretisk modell som kan forklare alle symptomer som eloverfølsomme har, og det dette tvilsomme grunnlaget har myndighetene avvist at eloverfølsommes plager skyldes reaksjon på elektromagnetiske felt. Men McCarty's forskningsdesign har vist seg egnet til å påvise eloverfølsomhet. Rapporten slår fast at eloverfølsomhet er et nevrologisk syndrom som kan framkalles ved ytre påvirkning. Merk at forsøkspersonen hevder å reagere ikke bare på elektriske felt, men også på felt fra bl.a. mobiltelefoner.

Født sann eller blitt sann? Jeg kjenner mange eloverfølsomme. Så godt som alle forteller om en fortid med tung mobilbruk eller langvarig opphold nær andre strålekilder? Før helseplagene kom snikende og stadig forverret eller seg, eller heisa plutselig fikk en kjempesnell. For alle ble det svært ubehagelig å innse plagenes årsak. De hadde ikke tenkt seg at de måtte gi avkall på mobil, trådløst nett etc., men de erfarte at de måtte, og at det hjalp. Å gjøre noe med omgivelsene utenfor hjemmet er atskilleg verre. Med sine mange uplanlagte blindtester i dagliglivet er disse personene levende vitner om påførte stråleskader og overfølsomhets/sensitisering. Det beste vitnet i Sør-Trøndelag akkurat nå er Tobias på Eviens skole i Orkanger. Foreldrene fjernet strålekilder hjemme, og gutten ble kvitt helseplagene. Da skolen gjorde det samme,

Ida Solheim

eloverfølsomhet anerkjennes som en funksjonshemming, eller rettere en miljøhemning, som kan framkalles når miljøet inneholder for mye elektromagnetisk stråling. Det er på høy tid at de eloverfølsomme gis rettigheter i medhold av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Og det er på tide at snakket om mer enn eloverfølsomhet, for eksempel svekket immunforsvar, dårlig søvnkvalitet og en rekke andre mulige virkninger – som det kan være en fordel å vite noe om.

McCarty, David et al. (2011) *Electromagnetic hypersensitivity: Evidence for a novel neurological syndrome. Internatio-*